

Göteborgs Stads riktlinjer mot våld i nära relation

Till Göteborgs kommunfullmäktige

Kommunstyrelsens förslag

Kommunstyrelsen tillstyrker stadsledningskontorets förslag i tjänsteutlåtande den 3 juni 2016 och föreslår att kommunfullmäktige beslutar:

Göteborgs Stads riktlinjer mot våld i nära relation, i enlighet med bilaga till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande, fastställs.

Göteborg den 7 september 2016
Göteborgs kommunstyrelse

Ann-Sofie Hermansson

Jonas Andréén

Göteborgs Stad

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2016-06-03
Diarienummer 0910/16

Välfärd och Utbildning

Avdelning Individ och familjeomsorg och funktionshinder
Annica Eriksson
Telefon 031-368 06 46
E-post: annica.eriksson@stadshuset.goteborg.se

Göteborgs Stads riktlinjer mot våld i nära relation

Förslag till beslut

I kommunstyrelsen och kommunfullmäktige:

Göteborgs Stads riktlinjer mot våld i nära relation i enlighet med bilaga till tjänsteutlåtande fastställs.

Sammanfattning

Kommunfullmäktige fattade 2015-09-10 §33 beslut om att anta reviderad plan mot våld i nära relation (Dnr 0952/15). I planen angavs att stadsledningskontoret ansvarar för framtagande av riktlinjen.

Göteborg ska vara en hållbar och jämlik stad. Alla stadens verksamheter ska arbeta icke-diskriminerande. Stadens verksamheter ska främja likabehandling och all verksamhet i staden ska genomsyras av ett inkluderande perspektiv. Nämnder och styrelser ansvarar för att med vägledning av riktlinjen och utifrån planen mot våld i nära relationer göra prioriteringar, åtgärdsplaner och uppföljningar i den egna verksamheten.

Riktlinjen syftar till att reglera den befintliga verksamheten så att den bedrivs effektivt, rättssäkert och med kvalitet som säkrar likvärdig och icke-diskriminerande tjänster och service.

Ekonomiska konsekvenser

Riktlinjer mot våld i nära relation genererar inga ekonomiska konsekvenser för Göteborgs Stad.

Barnperspektivet

Barnperspektivet är tillgodosett i riktlinjerna då den omfattar alla som utsätts för eller utövar våld i nära relation.

Jämställdhetsperspektivet

Jämställdhetsperspektivet är tillgodosett då riktlinjen avser både män, kvinnor och barn.

Mångfaldsperspektivet

Mångfaldsperspektivet är tillgodosett då nämnderna och styrelsernas arbete ska utgå från ett inkluderande synsätt och från ett normkritiskt perspektiv.

Miljöperspektivet

Stadsledningskontoret har inte funnit anledning att beakta detta perspektiv.

Omvärldsperspektivet

Omvärldsperspektivet är tillgodosett då riktlinjen anger att stadens arbete ska utgå från relevant lagstiftning, internationella konventioner, nationella föreskrifter och vägledningar samt evidensbaserad praktik.

Bilaga Göteborgs Stads riktlinje mot våld i nära relation

Ärendet

Ärendet avser riktlinjer för Göteborgs Stad i arbetet mot våld i nära relationer. Riktlinjerna avses vara ett stöd för nämnder och styrelser i deras arbete.

Bakgrund

Kommunfullmäktige fattade 2015-09-10 beslut om att anta reviderad plan mot våld i nära relation (§ 33 Dnr 0952/15). I planen angavs att riktlinjer för stadens arbete mot våld i nära relation skulle tas fram av stadsledningskontoret.

Framtagandet av riktlinjen har skett via en tjänstemannaberedning på stadsledningskontoret med representanter från avdelningarna IFO-FH, folkhälsa och mänskliga rättigheter. Förankring av arbetet har skett i ledningsgruppen mot Våld i nära relation på social resursförvaltning. I ledningsgruppen ingår områdeschefer från stadsdelsförvaltningarna IFO-FH och ÄO-HS, Social utveckling och Fastighetskontoret.

Göteborgs stads riktlinje mot våld i nära relation

Riktlinjen syftar till att reglera den befintliga verksamheten så att den bedrivs effektivt, rättssäkert och med kvalitet som säkrar likvärdig och icke-diskriminerande tjänster och service. Alla stadens verksamheter ska arbeta icke-diskriminerande. Stadens verksamheter ska främja likabehandling och all verksamhet i staden ska genomsyras av ett inkluderande perspektiv. Det stöd som erbjuds ska vara likvärdigt oavsett var i staden personen bor.

Nämnder och styrelser ansvarar för att med vägledning av riktlinjen och utifrån planen mot våld i nära relationer göra prioriteringar, åtgärdsplaner och uppföljningar i den egna verksamheten. Nämnderna och styrelserna ska tydliggöra medarbetares roller, ansvar och uppdrag samt identifiera utvecklingsområden. Alla medarbetare ska utgå från ett normkritiskt perspektiv och god kunskap om våld i nära relationer.

Riktlinjen är ett styrande dokument som riktar sig till nämnder och styrelser i arbetet mot våld i nära relationer.

Stadsledningskontoret

Annica Eriksson
Planeringsledare IFO-FH

Lisbeth Nilsson
Avdelningschef IFO-FH

Göteborgs
Stad

Göteborgs Stads riktlinjer mot våld i nära relationer

Innehåll

Syfte och mål.....	3
Målgrupp	3
Nämndernas och styrelsernas ansvar.....	3
Kvalitet	3
Rättssäkerhet	4
Definitioner	4
Uppföljning av riktlinjen.....	5

Syfte och mål

Syfte

Våld i nära relationer är ett omfattande samhällsproblem och är en allvarlig typ av brottslighet som kan förekomma i alla nära relationer. Våldet är alltid en kränkning av de utsattas mänskliga rättigheter. Det finns både våldsutsatta och våldsutövare i alla grupper av befolkningen. Riktlinjen, beslutad av KF xxxxxx, är ett styrande dokument som riktar sig till nämnder och styrelser i arbetet mot våld i nära relationer. Riktlinjen syftar till att reglera den befintliga verksamheten så att den bedrivs effektivt, rättssäkert och med kvalitet som säkrar likvärdig och icke-diskriminerande tjänster och service.

Stadens plan mot våld i nära relationer ska utgå från riktlinjen.

Mål

Göteborg ska vara en hållbar och jämlik stad. Alla stadens verksamheter ska arbeta icke-diskriminerande. Stadens verksamheter ska främja likabehandling och all verksamhet i staden ska genomsyras av ett inkluderande perspektiv. Det stöd som erbjuds ska vara likvärdigt oavsett var i staden personen bor. Nämnder och styrelser ansvarar för att med vägledning av riktlinjen och utifrån planen mot våld i nära relationer göra prioriteringar, åtgärdsplaner och uppföljningar i den egna verksamheten.

Målgrupp

Målgrupper för riktlinjen är stadens nämnder och styrelser och medarbetare inom de verksamheter de ansvarar för.

Nämndernas och styrelsernas ansvar

Nämnderna och styrelserna ska tydliggöra medarbetares roller, ansvar och uppdrag samt identifiera utvecklingsområden. Alla medarbetare ska utgå från ett normkritiskt perspektiv¹ och god kunskap om våld i nära relationer. Inom nämnden/styrelsen ska det finnas ett gemensamt synsätt när det gäller våld i nära relationer. Samverkan med andra myndigheter, mellan stadens verksamheter samt med ideella organisationer ska vara strukturerad för att fungera på övergripande nivå och i enskilda ärenden. Socialtjänsten har det övergripande ansvaret för att samverkan fungerar.

Kvalitet

Förvaltningarna och bolagen ska ha beredskap för att upptäcka våld, även våld som förekommer bortom föreställningarna om vilka som utsätts och vilka som utsätter. För upptäckt och adekvat stöd krävs normmedvetenhet och ett inkluderande förhållningssätt.

Kunskapsbaserad verksamhet

Stadens arbete mot våld i nära relationer ska utgå från aktuell forskning och beprövad erfarenhet. Kompetensutveckling inom området ska vara en kontinuerlig del av ordinarie arbetsätt och strukturer. Nyanställda och personalgrupper som inte tidigare uppmärksammats ska inkluderas i kompetensutvecklingen.

¹ socialstyrelsen.se: Det normkritiska förhållningssättet handlar om att se och förstå skillnader i förutsättningar och att utgå ifrån allas lika värde och rätt till likvärdigt bemötande.

Kompetens

Alla medarbetare ska ha nödvändig kompetens och beredskap att tidigt upptäcka och bemöta personer som utsätts för våld eller utsätter andra för våld.

Helhetssyn och samordning

Riktlinjen utgår från att alla som berörs av våldet kan behöva hjälp. Om ett ärende handläggs på fler än en enhet måste det klargöras vilken enhet som ansvarar och följer upp när en person utsätts för våld alternativt utövat våld.

Rättssäkerhet

Arbetet mot våld i nära relationer ska grundas i

- Relevant lagstiftning
- Internationella konventioner
- Nationella föreskrifter och vägledningar
- Regionala överenskommelser
- Kommunala styrdokument
- Evidensbaserad praktik (EBP)

Lagen är överordnad riktlinjen. Enligt 2 kap. 2§ i kommunallagen ska kommuner och landsting behandla sina medlemmar lika om det inte finns sakliga skäl för något annat. Detta innebär att det inte är tillåtet att särbehandla vissa kommunmedlemmar på annat än objektiv grund. För Göteborgs Stad innebär det att det stöd som erbjuds personer som berörs av denna riktlinje ska vara likvärdigt i hela kommunen.

Särskilda grupper som på grund av bristande observans riskerar att förbises är exempelvis personer som utsätts för hedersrelaterat våld och förtryck vilket kräver särskild kompetens både när det gäller stöd till den som utsätts för våld och förståelse för de sammanhang där denna typ av våld förekommer. Andra grupper för vilka stödinsatserna kan behöva utvecklas är barn, äldre personer, hbtq- personer, personer med funktionsnedsättning och personer med missbruksproblematik. För ett gott bemötande och möjligheten att upptäcka våld i nära relationer krävs därför ett normmedvetet och inkluderande förhållningssätt.

Göteborgs stads plan mot våld i nära relationer ska utifrån konventioner, lagar, föreskrifter och överenskommelser konkretisera stadens arbete under planperioden.

Definitioner

Stadens arbete ska omfatta alla typer av våld i nära relationer. Riktlinjen omfattar personer som utsätts för våld, personer som utövar våld i nära relationer samt barn som bevittnar våld eller som själva blir utsatta för våld.

Nära relation

Riktlinjen utgår från definitionen av närstående i enlighet med Socialstyrelsens definition som anges i samband med den s.k. brottsofferparagrafen 5 kap.§ 11 socialtjänstlagen (SoL).

För att någon ska betraktas som närstående ska det finnas en nära och förtroendefull relation mellan den som utövar våld och den som utsätts för brottet. Som närstående relation omfattas

i riktlinjen även förtroende- eller beroenderelationer i professionen, till exempel i vård och omsorg.

Vem som kan betraktas som närstående ska bedömas individuellt i samråd med den som är utsatt för våld och utifrån den enskildes levnadsförhållanden.

Våld

Våld i nära relationer är ofta upprepat våld som förekommer i partnerskap, familj, profession eller annan social kontext. Nedan följer exempel på hur våld i nära relationer kan utövas.

Fysiskt	knuffa, hålla fast, släpa, slå, dra i håret, beröva sömn, nypa, sparka, ta strypgrepp, hota med vapen eller tillhygge
Psykiskt	verbala kränkningar, kontroll av post och telefon, förnedring, isolering, utpressning, skambeläggande, hot, nedtryckande uttalanden, ”outa” (hänga ut), skada husdjur
Sexuellt	tvingas utföra eller bevittna sexuella handlingar hon/han/hen inte vill ha del i
Materiellt	hot om eller genom handling förstöra ägodelar, slänga saker som personen tycker om
Ekonomiskt	stöld av pengar, stöld av ägodelar, inte ha egna pengar, inte ha insyn i den gemensamma ekonomin, tvingas skriva på papper/uppge bankkoder, ekonomisk utpressning
Försummelse	exempelvis medvetet felaktig medicinering, bristande hygien, lämna utan tillsyn, försvåra istället för att underlätta exempelvis kommunikation

Uppföljning av riktlinjen

Riktlinjen gäller tillsvidare. Kommunstyrelsen beslutar om revidering av riktlinjen.